

Opinia Consiliului fiscal cu privire la Legea bugetului de stat, Legea bugetului de asigurări sociale de stat pentru anul 2017 și la Strategia Fiscal – Bugetară 2017-2019

În data de 23 ianuarie 2017, Consiliul fiscal (CF) a primit în format electronic de la Ministerul Finanțelor Publice (MFP) adresa nr. 5408 datată 21 ianuarie 2017, prin care i se solicita, în baza art. 53 alin. 2 al Legii Responsabilității Fiscal-Bugetare nr. 69/2010 (LRFB), republicate, opinia cu privire la proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2017, cel al Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru 2017, Raportul privind situația macroeconomică pentru anul 2017 și proiecția acesteia în perioada 2018-2020, Strategia fiscal-bugetară (SFB) pentru perioada 2017-2019, precum și proiectul Legii pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2017. Setul complet de documente necesar elaborării opiniei CF, împreună cu o proiecție bugetară actualizată, au parvenit însă instituției noastre în dimineața zilei de 27 ianuarie 2017. Având în vedere constrângerile obiective de timp determinate de intenția Guvernului de a aproba documentele de mai sus în ședința programată pentru data de 27 ianuarie, Consiliul fiscal a decis elaborarea unei opinii preliminare, conținând câteva considerații de ordin general ce reieșeau dintr-o analiză rapidă ce nu acoperea decât parțial setul de informații pus la dispoziția sa, opinie preliminară pe care a notificat-o autorităților în aceeași zi. Cu toate acestea, CF a anunțat public că va reveni în cursul săptămânii 30 ianuarie – 3 februarie cu o opinie completă.

Preambul

Proiectul de buget general consolidat aferent anului 2017 țintește un deficit în termeni *cash* de 2,96% din PIB, în lărgire de la un deficit de 2,4% din PIB consemnat la finele anului 2016, acomodând impactul unor reduceri de taxe și impozite legiferate în contextul modificărilor Codului fiscal din 2015, al unor reduceri de taxe și impozite nou-introduse, precum și al unor majorări de cheltuieli de asistență socială și de personal¹. Încadrarea în limita de deficit de 3% din PIB este prevăzută a se realiza prin introducerea unor măsuri compensatorii precum eliminarea plafonării bazei de impozitare aferente contribuțiilor sociale, prelungirea unor măsuri de taxare a sectorului energetic și o creștere temporară a procentului distribuit sub formă de dividende din profitul companiilor de stat², combinat cu o cvasi-înghețare nominală a cheltuielilor cu bunuri și servicii, precum și printr-un scenariu de evoluție macroeconomică substanțial mai favorabil decât cel avut în vedere în prognoza de toamnă a Comisiei Naționale de Prognoză (CNP).

¹ Anexa 1 prezintă lista măsurilor discreționare încorporate în proiectul de buget.

² MFP estimează venituri suplimentare din dividende de la companii de stat de 865 mil. lei.

În contextul opiniei sale cu privire la construcția bugetară a anului anterior și la proiecția acesteia pe termen mediu, Consiliul fiscal remarca abandonul ideii de cadru fiscal bazat pe reguli, în condițiile în care era preconizată o abatere persistentă și dificil de corectat de la echilibrul bugetar statuat ca obiectiv atât de LRFB, cât și de tratatele europene ale cărora România este semnatară (în speță Pactul de Stabilitate și Creștere și așa-numitul Compact fiscal), ca rezultat al legiferării concomitente al unor reduceri de taxe și al unor majorări de cheltuieli, ambele cu caracter permanent. Construcția bugetară aferentă anului curent și proiecția acesteia pe termen mediu întăresc validitatea aserțiunilor formulate anterior de Consiliul fiscal. Deviația de amploare de la așa-numitul obiectiv pe termen mediu de 1% din PIB în termeni de deficit structural, deja produsă în contextul execuției bugetare aferente anului 2016, este preconizată să persiste pe tot orizontul acoperit de proiecțiile bugetare pe termen mediu (2017-2020), iar debutul unei traiectorii de convergență către acesta este amânat până în anul 2019. Expunerea de motive a Legii privind aprobarea plafoanelor unor indicatori bugetari specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2017 consemnează derogări de la art. 6 și 7 ale LRFB, care formalizează în legislația națională legătura cu Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene din perspectiva valorilor de referință pentru deficitul bugetar și datoria publică, precum și derogări de la art. 14 alin. 1 și art. 26 alin. 3 ale LRFB, care implică și abdicarea de la angajamentul referitor la corectarea deviației, odată apărute, de la obiectivul bugetar pe termen mediu.

Preocuparea față de obiectivul unei poziții bugetare aflate în echilibru în sensul definit de LRFB și tratatele europene este înlocuită (pe termen mediu) de cea a evitării depășirii plafonului de referință de 3% din PIB pentru deficitul bugetar efectiv (conform metodologiei ESA 2010) stipulat de brațul corectiv al Pactului de Stabilitate și Creștere, niveluri persistente ale deficitului bugetar situate în vecinătatea imediată acestui nivel fiind considerate implicit benigne. Obiecțiile Consiliului fiscal, de altfel formulate și în trecut, vizavi de această abordare, au în centru principiul prudenței statuat de LRFB, în ideea dezirabilității unei conduite anticilice a politicii fiscal-bugetare și a evitării vulnerabilizării poziției finanțelor publice ale României:

- Plafonul de 3% din PIB pentru deficitul bugetar nu este nicidecum o țintă, ci un nivel maxim spre care poziția bugetară se poate îndrepta în condiții ciclice adverse (de recesiune), ceea ce în mod evident nu este cazul în acest moment.
- Nedepășirea plafonului de 3% din PIB este posibilă în condițiile unei revizuri ascendente ample a proiecției CNP privind creșterea economică, atât în 2017, cât și pe termen mediu, comparativ cu evaluările sale anterioare recente (în medie cu un punct procentual pe orizontul 2017-2019, fiind preconizată o accelerare a creșterii economice de la 4,8% în 2016 la 5,2% în 2017, continuând până la 5,7% în 2019).
 - Evaluările CNP din proiecția de toamnă erau deja situate semnificativ deasupra evaluărilor altor instituții (de exemplu Comisia Europeană anticipa în proiecția sa de toamnă creșteri de 3,9% și 3,6% în 2017 și 2018), iar actuala revizuire de

prognoză, chiar dacă justificată ca sens de stimulii fiscali suplimentari nou legiferati, rămâne dificil de reconciliat cu dimensiunea inferioară a acestora comparativ cu cei care au prevalat în 2016. De asemenea, caracterul extrem de favorabil al proiecției macroeconomice pe termen mediu face ca balanța riscurilor să fie înclinată exclusiv în sensul înregistrării unor creșteri economice mai reduse decât cele prognozate (scenariul CNP privind creșterea economică depășește considerabil prognozele alternative³), ceea ce, în lipsa unui spațiu fiscal vizavi de nivelul de referință de 3% din PIB, face probabilă necesitatea unor măsuri suplimentare de politică fiscal-bugetară care să permită ținerea sub control a deficitului (în eventualitatea materializării unui scenariu macroeconomic mai puțin favorabil decât cel anticipat).

- De asemenea, Consiliul fiscal are rezerve în ceea ce privește coerența internă a revizuirii de scenariu macroeconomic operate de CNP din perspectiva evoluției componentelor de absorbție internă. Astfel, găsim dificil de reconciliat revizuirile ascendente operate la nivelul dinamicii consumului gospodăriilor populației (revizuire medie ascendentă de 1,3 pp. în intervalul 2017-2019) și a formării brute de capital fix (revizuire medie ascendentă de 0,6 pp.) cu faptul că ritmul de creștere a importurilor rămâne virtual nemodificat comparativ cu prognoza de toamnă a CNP. În forma actuală, revizuirile operate de CNP sugerează că plusul de absorbție internă ar fi acoperit integral din producția internă, fără să genereze o accelerare a importurilor, o evoluție neverosimilă care este de natură să justifice rezerve atât asupra traiectoriei prognozate a creșterii economice, cât și a dimensiunii accelerării substanțiale proiectate să aibă loc la nivelul numărului de salariați din economie (de la ritmuri de creștere de 2,8%, 2,6% și 2,5% în 2017, 2018 și 2019 în prognoza de toamnă, la ritmuri de creștere de 4,3%, 4,2% și 4,3% în prezent).
- CNP operează de asemenea o revizuire ascendentă masivă a creșterii economice potențiale în intervalul 2017-2019 – comparativ cu proiecția sa de toamnă, când dinamica PIB potențial era văzută a se accelera de la 4% în 2016, la 4,3-4,4% în intervalul 2017-2019. Proiecția macroeconomică ce fundamentează proiectul de buget preconizează accelerări ale ritmului de creștere a PIB potențial la 4,6% în 2017, 5,1% în 2018 și 5,4% în 2019, astfel încât, în evaluarea CNP, dispariția deficitului de cerere agregată se produce doar în 2018. Consiliul fiscal apreciază drept extrem de optimistă o asemenea traiectorie a PIB potențial, fiind surprinzător faptul că revizuirea ascendentă a evaluărilor privind ritmului de creștere a PIB potențial (în medie 0,8 pp.

³ Sondajul Bloomberg indica o mediană a așteptărilor privind creșterea economică în anul 2017 de 3,5%, cu un minim de 2,2% și un maxim de 4,2%.

în plus la rata de creștere în intervalul 2017-2019) apare drept cvasi-echivalentă ca magnitudine revizuirilor de prognoză în ceea ce privește creșterea economică efectivă (în medie 1 pp.), în condițiile unor revizuri relativ reduse ca magnitudine a proiecțiilor cu privire la dinamica formării brute de capital fix (în medie 0,6 pp. în intervalul 2017-2019). Suntem extrem de sceptici că diferențele de orizont de prognoză și măsurile fiscale nou anunțate (localizate preponderent la nivelul cheltuielilor de asistență socială, cheltuielilor de personal în sistemul public și impozitării pensiilor) sunt de natură să justifice diferențe atât de abrupte comparativ cu evaluările dinamicii PIB potențial ale Comisiei Europene (în contrast cu evaluările CNP, proiecțiile Comisiei Europene indică o accelerare a dinamicii PIB potențial de la 3,4% în 2016 la 3,76% în 2018). De altfel, o evaluare optimistă de către CNP a creșterii PIB potențial neconfirmată de evaluările Comisiei Europene conduce în mod direct la subdimensionarea deficitului structural și a necesarului de consolidare fiscală pentru restabilirea graduală a conformării cu obiectivul bugetar pe termen mediu stabilit în cazul României în cadrul reglementărilor europene.

- Încadrarea deficitului bugetar în plafonul de 3% din PIB în condițiile în care economia se află în faza ascendentă a ciclului economic este departe de a fi o situație benignă. O astfel de situație corespunde unei politici fiscale prociclice, ce apasă pe accelerație în faza de expansiune a ciclului economic (când economia ar crește oricum cu rate ridicate) și este aflată în imposibilitatea de a o stimula – din lipsa spațiului fiscal – în eventualitatea (inevitabilă) a reversării ciclului economic (în viitor), creând chiar premisele necesității adoptării de măsuri de ajustare structurală în condiții de recesiune (o experiență prin care România a trecut, de altfel, nu cu mult timp în urmă). Mai mult, literatura economică recentă⁴ identifică niveluri semnificativ mai ridicate ale multiplicatorilor fiscali în perioada de recesiune și valori reduse în perioada de expansiune, ceea ce înseamnă că beneficiile în materie de creștere economică suplimentară pe termen scurt ca urmare a unei relaxări fiscale prociclice sunt depășite de costurile pe care o inevitabilă consolidare fiscală le-ar putea genera în faza descendentă a ciclului economic.
- Evaluările guvernamentale indică un raport datorie publică/PIB relativ constant la nivelul de 37,7% în perioada 2017-2019, fenomen posibil, în condițiile unor deficite situate în apropierea nivelului de 3%, doar ca urmare a ipotezelor extrem de favorabile cu privire la creșterea economică în această perioadă. Dincolo de rezervele cu privire la materializarea scenariului de creștere economică luat în calcul, Consiliul fiscal consideră că menținerea ori înscrierea pe o traiectorie chiar și moderată de creștere a

⁴ Auerbach, A. și Y. Gorodnichenko, "Fiscal Multipliers in Recession and Expansion", NBER Working Paper 17447, September 2011.

raportului datorie publică/PIB în contextul unei perioade de creștere economică ridicată ocultează acumularea unor vulnerabilități care vor deveni aparente într-o (inevitabilă) viitoare fază descendentă a ciclului economic. Mai mult, sentimentul de siguranță indus de distanța semnificativă față de plafonul de 60% din PIB (criteriul de la Maastricht) ar trebui temperat. Argumentele în acest sens sunt legate pe de o parte de faptul că episoadele de recesiune pot genera creșteri extrem de rapide ale raportului dintre datoria publică și PIB (experiențele recente ale Spaniei, Finlandei ori Croației sunt ilustrative). Pe de altă parte, o constrângere suplimentară este legată de dimensiunea relativ ridicată a datoriei publice comparativ cu cea a sectorului financiar intern și de capacitatea cel mai probabil limitată de absorbție a acestuia a unui stoc suplimentar de datorie publică la nivelul actual de intermediere financiară, în condițiile în care expunerea față de sectorul guvernamental raportată la totalul activelor în cazul băncilor locale, principalul deținător de datorie publică pe piața internă, este printre cele mai ridicate din UE. Corolarul unei asemenea situații constă cel mai probabil într-o dependență crescută de investitori nerezidenți, căreia i se asociază o vulnerabilitate în creștere la șocuri de dobândă și la modificări ale apetitului de risc pe piețele financiare globale, precum și la o eventuală modificare de *rating* suveran. Climatul actual de pe piețele financiare globale, caracterizat încă de abundența lichidității, ocultează pentru moment aceste vulnerabilități, însă o deteriorare a condițiilor de lichiditate poate interveni rapid, mai ales în condițiile majorărilor așteptate de dobândă ale băncii centrale a SUA (FED) și în contextul global complicat din prezent.

Venituri și cheltuieli bugetare în proiectul de buget pe anul 2017

Proiectul de buget anticipează venituri totale de 254,72 miliarde lei (31,2% din PIB) și estimează cheltuieli totale de 278,82 miliarde lei (34,2% din PIB), ambele aflate într-o creștere semnificativă comparativ cu nivelurile înregistrate în execuția anului anterior, de 223,72 miliarde lei (29,5% din PIB) și, respectiv, 242,02 miliarde lei (31,9% din PIB). Dinamica sumelor primite de la UE în contul plăților efectuate (ce se regăsește atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli bugetare) este componenta ce explică în mare parte creșterile de mai sus, în condițiile în care această componentă este proiectată a se majora de la un nivel de 6,9 miliarde lei în 2016 (0,9% din PIB) la 22,26 miliarde lei în proiectul de buget (2,7% din PIB). Ajustând veniturile și cheltuielile bugetare pentru influența acestei componente, veniturile bugetare exprimate ca pondere în PIB ar consemna o creștere marginală (de la 28,5% la 28,6% din PIB), în timp ce cheltuielile bugetare ar crește de la 31% din PIB la finele lui 2016 la 31,5% din PIB în proiectul de buget. Mai mult, evoluția agregatelor de venituri și cheltuieli nete de influența fondurilor europene rămâne influențată de prezența, atât la nivelul execuției bugetare din 2016, cât și la cel al proiecției pentru 2017, a unor scheme de compensare în lanț pentru stingerea obligațiilor bugetare

restante (așa-numitele *swap-uri*), în sumă de 750 milioane lei în 2016 și de 1.593 milioane lei în 2017. Ajustând suplimentar pentru influența acestora, veniturile bugetare exprimate ca procent în PIB ar fi virtual identice cu cele din 2016 (28,5% din PIB), în timp ce raportul cheltuieli/PIB ar înregistra o creștere de 0,4 pp.

Venituri bugetare

Analiza Consiliului fiscal relevă faptul că proiecția de venituri fiscale și de contribuții sociale a MFP evoluează în principiu în linie cu scenariul macroeconomic al CNP ce fundamentează Proiectul de buget, însă evaluarea paralelă a Consiliului fiscal, realizată, de asemenea, pornind de la cadrul macroeconomic actualizat al CNP, indică venituri potențial mai mici cu circa 1 miliard lei. Diferența cea mai mare (-395 mil. lei) apare la nivelul veniturilor din accize, trebuie însă precizat că Consiliul fiscal apreciază drept posibilă dispariția acesteia, în măsura în care evoluțiile mai puțin favorabile în ceea ce privește încasările din accize aferente combustibililor spre finele anului 2016 se datorează unor amânări ale consumului în așteptarea eliminării supra-accizei începând cu 1 ianuarie 2017.

În ceea ce privește impactul măsurilor fiscale nou introduse, evaluările Consiliului fiscal nu diferă în mod semnificativ de cele ale MFP decât în ceea ce privește impactul eliminării plafonării la cinci salarii medii pe economie a bazei de impozitare aferente contribuțiilor la sistemul public de pensii. Evaluarea MFP indică un plus de venituri de 1.057,1 mil. lei, având drept surse 493 mil. lei colectate suplimentar din contribuția individuală la sistemul de pensii, ce generează transferuri suplimentare către Pilonul 2 al sistemului de pensii de 177 mil. lei (influență negativă), respectiv 741 mil. lei din efectul eliminării plafonării bazei de calcul asupra contribuțiilor datorate de angajator. Evaluarea Consiliului fiscal indică o sumă apropiată de cea indicată de MFP în ceea ce privește veniturile suplimentare aferente contribuțiilor de pensii datorate de angajat (+373 mil. lei, impact net după luarea în calcul a transferurilor suplimentare către Pilonul 2), însă apreciază drept puțin probabilă materializarea unui impact semnificativ având drept sursă eliminarea plafonării bazei de calcul aferente contribuțiilor datorate de angajator, în condițiile în care plafonarea acesteia intervenea la nivelul fondului de salarii; astfel, un impact al modificării legislative ar surveni doar în cazul unor companii în care salariul mediu la nivelul firmei ar depăși cuantumul a 5 salarii medii pe economie, o situație pe care o considerăm drept improbabilă. În pofida acestei diferențe, calculele Consiliului fiscal nu identifică o diferență semnificativă în ceea ce privește nivelul proiectat al veniturilor din contribuții sociale, ceea ce indică, probabil, faptul că MFP folosește ipoteze mai conservatoare în ceea ce privește raportul dintre contribuțiile sociale datorate și cele încasate, o abordare prudentă din perspectiva evoluțiilor istorice.

Referitor la impactul măsurii de modificare a regimului microîntreprinderilor (modificarea plafonului cifrei de afaceri anuală la 500.000 EUR de la 100.000 EUR și generalizarea cotei de impozitare de 1% pe cifra de afaceri), evaluarea MFP indică un impact negativ de 429 mil. lei la nivelul agregatului impozit pe venit, profit și câștiguri de capital de la persoanele juridice, în timp

ce estimările Consiliului fiscal (vezi Anexa 8) indică o pierdere potențială de venituri de 662 mil. lei. Apreciem, însă, că diferența de impact estimat apare relativ minoră în raport cu incertitudinea cu privire la comportamentul firmelor în ceea ce privește declararea drept plătitoare de impozit pe profit ori plătitoare de impozit pe venitul microîntreprinderilor.

Chestiunea centrală în privința evaluării proiecției de venituri bugetare rămâne însă cea a validității scenariului macroeconomic extrem de favorabil folosit la fundamentarea acesteia. În preambulul opiniei curente, Consiliul fiscal aprecia caracterul de valoare extremă a nivelului creșterii economice prognozate pentru 2017 și aprecia că balanța riscurilor este înclinată în sensul materializării unui scenariu macroeconomic mai puțin favorabil decât cel avansat de CNP, mai ales în contextul unor incoerențe identificate în revizuirea de cadru macroeconomic comparativ cu proiecția de toamnă. Chiar dacă Consiliul fiscal nu este în măsură și nici nu are ca atribuții oferirea unei proiecții macroeconomice alternative complete, apreciază drept ilustrativă, în vederea unei evaluări a dimensiunii pierderilor potențiale de venituri ce ar surveni în eventualitatea nematerializării parametrilor favorabili de scenariu macroeconomic luați în calcul în construcția bugetară, proiecția agregatelor de venituri pornind de la parametrii macroeconomici ce prevalau în proiecția de toamnă a CNP. Exercițiul de proiecție ia în calcul impactul de runda întâi la nivelul veniturilor bugetare a măsurilor de politică fiscal-bugetară nou legiferate. Acest exercițiu (vezi Anexa 2) relevă venituri bugetare mai mici cu circa 4,5 miliarde lei decât cele proiectate de MFP pe baza proiecției actualizate a CNP. Consiliul fiscal consideră drept o eventualitate rezonabilă materializarea unui scenariu macroeconomic ai cărui parametri să fie situați între cei ai prognozei de toamnă și cei ai prognozei actualizate a CNP, iar valoarea indicativă a veniturilor bugetare asociate unui asemenea scenariu (situat la jumătatea distanței dintre cele două variante ale proiecției CNP) ar fi mai mică cu circa 2,7 miliarde lei în raport cu proiecția curentă a MFP.

Proiectul de buget prevede o accelerare masivă în ceea ce privește sumele primite de la UE în contul plăților efectuate, al căror quantum este prevăzut a se majora de la 6,86 miliarde lei în 2016 la 22,2 miliarde lei în 2017. Dimensiunea majorării este însă datorată în mare măsură includerii în bugetul general consolidat a sumelor aferente plăților directe în agricultură din Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA), în sumă de 8,1 miliarde lei, precum și a celor aferente unor plăți în contul UE din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, în quantum de 4,1 miliarde lei, al căror beneficiar final este sectorul privat, cu impact virtual identic pe partea de venituri și de cheltuieli. De precizat că și cifrele aferente execuției anului 2016 includ astfel de sume destinate agricultorilor, în sumă de circa 3 miliarde lei (din care subvenții FEGA 2,2 miliarde lei). Includerea acestor sume face ca dimensiunea acestui agregat de venituri să nu fie comparabilă cu evoluțiile istorice aferente exercițiului financiar anterior (2007-2013). De altfel, trebuie precizat că, în conformitate cu metodologia ESA 2010, sumele respective, al căror beneficiar este sectorul privat, nu vor fi incluse în sectorul administrației publice. Quantumul

relevant al sumelor de la UE din perspectiva bugetului general consolidat conform ESA 2010 (și comparabil cu evoluțiile istorice) ar fi, așadar, de circa 10 miliarde lei, în creștere cu circa 6 miliarde lei comparativ cu sumele echivalente aferente execuției bugetare a anului 2016.

Cheltuieli bugetare

Consiliul fiscal are rezerve în ceea ce privește nivelurile bugetate ale cheltuielilor de asistență socială, dobânzi și alte transferuri, pe care le consideră ca probabil subdimensionate în lipsa indicării de către MFP a unor măsuri specifice care să le justifice nivelul:

- *Asistență socială:* subdimensionare potențială de cel puțin 2 miliarde lei.
 - a. cheltuielile aferente Bugetului de asigurări sociale de stat (BASS) sunt prognozate a se majora cu 8,7%, în condițiile în care valoarea medie a punctului de pensie în anul 2017 (de 958,8 lei, corespunzătoare unor niveluri de 917,5 lei în perioada ianuarie-iulie 2017, respectiv de 1.000 lei în perioada iulie-decembrie 2017) implică o majorare de aproximativ 10% comparativ cu valoarea punctului de pensie din 2016 (de 871,7 lei). În ipoteza unui număr relativ constant de pensionari de asigurări sociale de stat, considerăm că cheltuielile BASS sunt probabil subdimensionate cu circa 680 mil. lei.
 - b. cheltuielile de asistență socială aferente bugetului de stat sunt estimate să crească în termeni nominali cu 1.285 mil. lei comparativ cu nivelul din 2016. Considerăm că nivelul propus este sever subestimat, în condițiile în care execuția anului anterior relevă un trend crescător al fluxurilor trimestriale de cheltuieli⁵ (de altfel, ambele rectificări bugetare din 2016 au suplimentat semnificativ acest agregat de cheltuieli), iar extrapolarea la nivel anual a fluxului de cheltuieli aferent celui de-al doilea semestru al anului anterior (24.307,8 mil. lei, corespunzătoare unui flux de 12.153,9 mil. lei în semestrul II 2016) ar produce deja cheltuieli anuale aproximativ egale cu valoarea propusă în Proiectul de buget (24.472,2 mil. lei). În condițiile în care suma propusă pentru anul 2017 ar trebui să conțină suplimentar impactul majorării pensiei sociale minime garantate (1.200 mil. lei) și impactul majorării pensiilor militare cu 5,25% de la 1 ianuarie 2017 (+255 mil. lei conform calculelor Consiliului fiscal), există motive suficiente pentru a considera proiecția acestui agregat de cheltuieli subdimensionată cu circa 1.300-1.400 mil. lei.
- *Dobânzi:* subdimensionare potențială de circa 500 mil. lei
 - a. În opiniile sale din anii anteriori, Consiliul fiscal remarca, de obicei, aparenta supradimensionare a acestui agregat în construcția bugetară inițială, execuția ulterioară relevând cu regularitate economii la acest capitol. În contrast,

⁵ 5.382,7 mil. lei în trimestrul I 2016, 5.650,5 mil. lei în trimestrul II, 5.875,1 mil. lei în trimestrul III, 6.278,8 mil. lei în trimestrul IV.

considerăm propunerea bugetară curentă, indicând o majorare a cheltuielilor cu dobânzile cu doar 180 mil. lei comparativ cu execuția anului anterior, drept potențial subdimensionată, în condițiile unui deficit bugetar în creștere și unei probabilități reduse de scădere suplimentară a costurilor de finanțare în raport cu anii anteriori, mai ales în condițiile în care majorările de dobândă ale FED au generat deja creșteri generalizate ale randamentelor pe termen lung ale obligațiunilor suverane pe piețele financiare globale. Execuția aferentă anului 2016 indica o majorare a cheltuielilor cu dobânzile comparativ cu anul 2015 cu circa 435 mil. lei (4,5%). Din motivele enunțate mai sus, considerăm prudentă bugetarea unei creșteri a cheltuielilor cu dobânzile superioare celei consemnate în anul anterior și apreciem drept probabilă materializarea în execuție a unor cheltuieli cu dobânzile mai mari cu circa 500 mil. comparativ cu nivelul bugetat. O încadrare în anvelopa bugetară curentă rămâne probabil încă posibilă în condițiile unei orientări în creștere a finanțării spre maturități mai scurte ori a utilizării stocului-tampon de lichiditate al Trezoreriei, însă o asemenea abordare ar genera riscuri suplimentare în ceea ce privește rezistența la șocuri externe, cu impact asupra lichidității piețelor financiare ori în ceea ce privește aversiunea la risc a investitorilor, cu o probabilitate în creștere într-un context internațional complicat.

- *Alte transferuri:* subdimensionare potențială de circa 1.500 mil. lei
 - a. Rezervele Consiliului fiscal sunt legate de dimensiunea proiectată (conform Anexei 2 a Proiectului de buget, pag. 19) a contribuției la bugetul UE. Astfel, Proiectul de buget avansează o cifră de 5,55 miliarde lei pentru acest agregat de cheltuieli, în condițiile în care suma din execuția anului anterior a fost de 6,65 miliarde lei (la rândul ei în creștere comparativ cu cea din execuția anului 2015 de 6,4 miliarde lei). Contribuția la bugetul UE este funcție de dimensiunea nivelului venitului național brut, prin urmare de așteptat să se situeze pe un trend crescător, de altfel relevat de evoluțiile istorice. Considerăm că suma avansată pentru cuantumul aferent acestui indicator în prima variantă a proiectului de buget general consolidat remisă Consiliului fiscal, de 7,05 miliarde lei, este cea probabilă să se materializeze. Raportat la acesta din urmă, nivelul cheltuielilor din proiectul curent al bugetului apare drept subdimensionat cu 1,5 miliarde lei.

Cheltuielile de personal sunt prevăzute a se majora comparativ cu execuția anului 2016 cu circa 6,8 miliarde lei (de la 7,5% la 7,8% din PIB) – ajustând cu plățile compensatorii din anul 2016 (circa 1 miliard lei) și cele prevăzute pentru anul 2017 (probabil circa 200 mil. lei), majorarea nominală ar fi de 7,6 miliarde lei. Calculele Consiliului fiscal indică faptul că suma bugetată apare drept suficientă pentru a acoperi impactul majorărilor salariale deja legiferate pentru anul 2017 (descrise în Anexa 1). Strategia Fiscal-Bugetară 2017-2019 anunță însă, la pag. 66-67, majorări

salariale suplimentare în sectorul educație-cercetare (20%) și pentru actori (50%), făcând chiar referire la o creștere de 20% a salariului mediu în sectorul public (care este de presupus că include măsurile anterior menționate) de la 1 iulie 2017 (pag. 66) - Consiliul fiscal apreciază că Proiectul de buget nu alocă, în forma sa actuală, resurse bugetare pentru acestea.

Cuantumul cheltuielilor cu bunuri și servicii este proiectat în contracție în termeni nominali comparativ cu nivelul din 2016 (-318 mil. lei). Dacă evoluția acestui agregat exprimat ca procent în PIB a reprezentat o sursă permanentă de consolidare fiscală în intervalul 2014-2016 (de la 6% din PIB în 2013 la 5,4% din PIB în 2016), nu a existat niciodată un episod de contracție nominală a cheltuielilor, nici măcar în contextul reducerii cotei standard de TVA operate în 2016. Consiliul fiscal anticipează că menținerea în anvelopa bugetară inițială a acestui indicator în cursul execuției bugetare, deși posibilă, se va dovedi, probabil, dificilă.

Cheltuielile de natura investițiilor sunt prevăzute să înregistreze o creștere de proporții în anul 2017 în raport cu execuția anului 2016 (+9,9 miliarde lei). Expansiunea este localizată în cea mai mare proporție la nivelul cheltuielilor de capital (+6,2 miliarde lei), unde intervin în principal majorarea cheltuielilor de capital ale Ministerului Apărării comparativ cu execuția din 2016 (+5,4 miliarde lei), dar și majorarea cheltuielilor de cofinanțare incluse în acest agregat în contextul creșterii prognozate a absorbției de fonduri nerambursabile UE; majorări de proporții apar de asemenea în ceea ce privește cheltuielile aferente proiectelor finanțate din fonduri UE (+4,5 miliarde lei). În contrast, transferurile de natura investițiilor sunt prevăzute a se reduce cu circa 800 mil. lei. Cu toate acestea, execuțiile bugetare istorice consemnează în mod constant deviații considerabile de la sumele bugetate inițial ori în urma rectificărilor bugetare în sensul unor cheltuieli de investiții inferioare alocărilor (vezi Anexa 9), iar o evoluție similară nu poate fi exclusă nici pentru anul 2017, chiar dacă ipoteza îmbunătățirii absorbției de fonduri structurale și de coeziune (de la 3 miliarde la 10 miliarde lei) nu apare în mod necesar nerealizabilă – istoric însă, estimările inițiale de absorbție nu s-au materializat niciodată la nivelurile indicate.

Strategia Fiscal-Bugetară 2017-2019

Referitor la Strategia Fiscal-Bugetară 2017-2019, atenția autorităților apare din nou drept exclusiv concentrată pe anul curent, neacordând aceeași atenție proiecțiilor bugetare pe termen mediu. În mai toate Strategiile Fiscal-Bugetare pe care Consiliul fiscal le-a primit de-a lungul anilor (începând cu anul 2010), a existat tentația de a genera cu extrem de mare ușurință consolidare fiscală pe termen mediu, fără o fundamentare riguroasă a veniturilor și cheltuielilor bugetare și fără a prezenta o evaluare de impact a măsurilor discreționare avute în vedere. Strategia curentă indică un deficit structural cvasi-stabil în anul 2018 (creștere de la 2,91% la 2,97% din PIB), urmat de o reducere cu doar 0,3 pp. în 2019. Astfel, chiar acceptând evaluările extrem de favorabile ale CNP în ceea ce privește dinamica PIB potențial (Consiliul fiscal și-a exprimat scepticismul în legătură cu acestea în preambulul opiniei), la finele orizontului acoperit de Strategie ar rămâne o

deviație de 1,7 pp. comparativ cu nivelul de 1% al unui deficit structural compatibil cu obiectivul pe termen mediu consistent cu echilibrul bugetar din perspectiva LRFB. Date fiind diferențe considerabile între traiectoriile de PIB potențial prognozate de CNP și Comisia Europeană, înregistrarea unei deviații superioare la finele perioadei de prognoză comparativ cu obiectivul pe termen mediu apare drept probabilă.

În ceea ce privește proiecțiile de venituri aferente anului 2018, Consiliul fiscal consideră că acestea apar mai degrabă coerente cu un scenariu de politici neschimbate în domeniul fiscal, cu excepția agregatelor de impozit pe venitul persoanelor fizice și de contribuții sociale, care par să acomodeze, în primul caz, reducerea impozitării veniturilor din pensii mai mari de 2.000 lei la 10% (de la 16% în 2017), iar în al doilea caz o majorare a transferurilor către Pilonul 2 al sistemului de pensii, în vederea atingerii țintei de 6% prevăzute de lege (în 2017 nivelul transferurilor a rămas la nivelul din anul anterior, respectiv 5,1%). Proiecția cheltuielilor bugetare include creșteri semnificative la nivelul cheltuielilor de asistență socială (+9,3 miliarde lei) în vederea acomodării efectului propagat al indexării valorii punctului de pensie la 1.000 lei la jumătatea anului curent și al majorării la 1.100 lei începând cu luna iulie 2018, precum și a pensiei sociale minime la 640 lei la 1 ianuarie 2018 (de la 520 lei). Cheltuielile de personal sunt proiectate să se majoreze cu 3,3 miliarde lei (corespunzător unei creșteri nominale de 5,2%), însă cuantumul bugetat apare insuficient în raport cu obiectivul majorării cu 20% a salariilor în sectorul public de la 1 iulie 2018 anunțat de Strategia Fiscal-Bugetară (pag. 66). Menținerea deficitului sub nivelul de 3% din PIB în 2018 se produce în condițiile unei scăderi abrupte a cheltuielilor de capital (cu 6,5 miliarde comparativ cu anul 2017), în condițiile în care alocările de cheltuieli de capital către Ministerul Apărării scad de la 7,4 miliarde lei în 2017 la 3,4 miliarde lei în 2018 și în pofida unei creșteri a cheltuielilor de cofinanțare (alocările de cheltuieli de capital către Ministerul Apărării sunt preconizate însă, să revină la valori ridicate începând cu anul 2019). Cu toate acestea, nivelul cheltuielilor de investiții publice este preconizat să continue să crească rapid (+8 miliarde lei) pe seama accelerării de proporții a cuantumului fondurilor structurale și de coeziune atrase, nivelul cheltuielilor aferente fondurilor europene indicând sume din fonduri structurale și de coeziune superioare anului de vârf 2015 din perspectiva absorbției de fonduri UE aferente exercițiului financiar european anterior.

Consiliul fiscal consideră că, date fiind rezervele exprimate față de caracterul optimist al scenariului macroeconomic pentru anul 2017 și pe termen mediu, cu impact asupra traiectoriilor veniturilor bugetare, la care se adaugă aparenta subdimensionare a cheltuielilor bugetului pe 2017, indică o balanță a riscurilor înclinată preponderent în direcția înregistrării unor deficite mai ridicate decât cele preconizate de Strategia Fiscal-Bugetară în ipoteza unor politici fiscal-bugetare nemodificate.

Concluzii

Proiectul de buget pe anul 2017, la fel ca și cel al anului anterior, deviază în mod deliberat și substanțial de la regulile fiscale instituite atât de legislația națională, cât și de tratatele europene semnate de România. Consiliul fiscal își menține obiectiile cu privire la abordarea conform căreia plasarea persistentă a deficitului bugetar în vecinătatea imediată a nivelului de referință de 3% din PIB este benignă, considerând că aceasta este susceptibilă să conducă la vulnerabilizarea poziției finanțelor publice și să complice substanțial gestionarea acestora în eventualitatea manifestării unor șocuri adverse, păstrând politica fiscală în capcana unei conduite prociclice.

Evaluările Consiliului fiscal indică o probabilitate ridicată de apariție a unui *gap* negativ de venituri la nivelul anului 2017, având drept sursă caracterul extrem de optimist al scenariului macroeconomic ce fundamentează proiecția bugetară. Mai mult, Consiliul fiscal identifică o subdimensionare potențială semnificativă a unor agregate bugetare cu caracter nediscreționar și, în concluzie, apreciază drept probabilă necesitatea adoptării unor măsuri corective de natura veniturilor ori a cheltuielilor în vederea evitării depășirii pragului de 3% din PIB pe parcursul execuției bugetare în anul 2017.

Derapajul bugetar consemnat începând cu 2016 și care se prefigurează a continua și în anii următori este generat de un mix de reduceri agresive de taxe, în special pe consum, combinate cu creșteri ample de cheltuieli bugetare, în special a celor de natură socială. Estimările indică faptul că România are probabil, începând cu anul 2016, de departe cele mai mici venituri fiscale (inclusiv contribuții de asigurări sociale) din UE (alături de Irlanda), ceea ce va complica foarte mult construcția bugetară pe termen mediu. Distanța care separă România de media veniturilor fiscale în UE28 este de circa 14 pp. din PIB. În aceste condiții, Consiliul fiscal recomandă Guvernului accelerarea măsurilor de reformă structurală cu impact asupra ratei de colectare a veniturilor bugetare și asupra eficienței cheltuirii banilor publici. În acest sens, Consiliul fiscal consideră că urgentarea implementării programului cu Banca Mondială semnat în 2013 de către România cu privire la modernizarea sistemului de administrare a veniturilor bugetare trebuie să fie o prioritate imediată. De asemenea, operaționalizarea rapidă a procesului de prioritizare a investițiilor publice și o reformă reală a administrației publice, menită să așeze pe bază de management al performanței funcționarea statului pe diverse paliere ar putea genera câștiguri însemnate de eficiență la nivelul cheltuielilor bugetare.

Opiniile și recomandările formulate mai sus de Consiliul fiscal au fost aprobate de Președintele Consiliului fiscal, conform prevederilor art. 56, alin (2), lit. d) din Legea nr. 69/2010 republicată, în urma însușirii acestora de către membrii Consiliului, prin vot, în ședința din data de 3 februarie 2017.

3 februarie 2017

**Președinte Consiliul fiscal,
IONUȚ DUMITRU**

Anexe

Anexa nr. 1: Măsurile de politică fiscală și impactul potrivit MFP

Măsurile de politică fiscală - venituri bugetare	Impact bugetar (mil. lei)	Categoria de venituri
Total	-7.176,8	
Scutirea de impozit a pensiilor mai mici de 2.000 de lei	-1.200,0	Impozitul pe salarii și venit
Modificarea impozitării veniturilor din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal	-300,0	Impozitul pe salarii și venit
Persoanele juridice române plătitoare de impozit pe profit care la data de 31 decembrie 2016 au venituri sub 500.000 euro sunt obligate la plata impozitului pe venit începând cu 1 februarie 2017. Cotele de impozit: 1% pentru microîntreprinderile care au unul sau mai mulți salariați; 3% pentru microîntreprinderile care nu au salariați*	-429,0	Alte impozite pe profit, venit și câștiguri din capital de la persoane juridice
Eliminarea taxei pe construcții începând cu 1 ianuarie 2017	-1.000,0	Impozite și taxe pe proprietate
Reducere cotei standard de TVA de la 20% la 19% începând cu 1 ianuarie 2017	-2.200,0	Taxă pe valoare adăugată
Eliminarea accizei de 7 eurocenți și creșterea accizei de la 430,71 lei/1000 de țigarete în 2016 la 435,58 lei/1000 țigarete în 2017	-2.886,0	Accize
Prelungire O.G. 5/2013 - Impozitul pe monopolul din sectorul energiei electrice și al gazului natural	152,5	Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii
Prelungire O.G. 5/2013 - Impozitul pe veniturile din exploatarea resurselor naturale, altele decât gazele naturale (O.G. 6/2013)	58,7	Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii
Prelungire O.G. 5/2013 - Impozitul pe veniturile suplimentare obținute ca urmare a dereglementării prețurilor din sectorul gazelor naturale (O.G. 7/2013)	708,6	Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii
Eliminarea plății CASS de către pensionari	-900,0	Contribuții de asigurări
Eliminarea plafonării bazei de calcul la 5 salarii medii brute pentru calculul contribuției individuale de asigurări sociale și pentru calculul contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora, pentru veniturile din salarii sau asimilate salariilor**	1.100,0	Contribuții de asigurări

Eliminare taxe nefiscale:	-281,6	Venituri nefiscale
<i>buget de stat</i>	-146,0	Venituri nefiscale
<i>bugete locale</i>	-135,6	Venituri nefiscale

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice

* În cazul introducerii cotei de impozitare de 1% din venituri pentru microîntreprinderile cu unul sau mai mulți salariați și modificarea, de la 1 februarie, a pragului până la care o firmă este considerată microîntreprindere de la 100.000 de euro la 500.000 de euro, Consiliul fiscal are o estimare diferită, respectiv un impact de -662,1 mil. lei, aceasta fiind detaliată în Anexa 8.

** În cazul eliminării plafonării bazei de calcul la 5 salarii medii brute estimarea Consiliul fiscal diferă semnificativ de cea a MFP, plusul de venituri estimat de Consiliul fiscal fiind de 372,8 mil. lei, mai mic cu circa 727 mil. lei față de proiecția MFP.

Măsuri de politică fiscală - cheltuieli bugetare	Impact bugetar (mil. lei)	Categoria de cheltuieli
Total	-10.474,2	
Majorarea punctului de pensie de la 917,5 lei la 1.000 lei de la 1 iulie 2017	-2.502	Asistență socială
Majorarea pensiei sociale minime garantate de la 400 lei la 520 lei, începând cu 1 martie 2017	-1.200	Asistență socială
Gratuitate la transportul intern feroviar la toate categoriile de trenuri, clasa a II-a, pentru studenții înmatriculați la instituțiile de învățământ superior (cursuri de zi)	-75	Asistență socială
Stabilirea cuantumului alocat pentru constituirea fondului de burse și protecție socială a studenților la valoarea de 201 lei / lună pe perioada derulării activităților didactice (cursuri de zi, fără taxă de studii)	-285	Asistență socială
Majorarea cu 20% a salariului brut și a sporurilor pentru personalul din administrația publică locală, începând cu 1 februarie 2017	-1.478	Cheltuieli de personal
Majorarea cu 50% a salariului brut și a sporurilor pentru personalul din instituțiile publice de spectacole sau concerte, începând cu 1 februarie 2017	-84	Cheltuieli de personal
Majorarea cu 15% a salariului brut și a sporurilor pentru personalului din sistemul de sănătate, sistemul de asistență socială și din sistemul de învățământ și creșterea cu 25% a salariului de bază de încadrare pentru personalul Casei de Asigurări de Sănătate, majorarea salariilor personalului Direcțiilor de Sănătate Publică și Caselor Județene de Sănătate la nivelul a 85% din salariile CNAS și salarizarea Agenției Române de Salvarea a Vieții Omenești pe Mare similar cu drepturile salariale ale IGSU, începând cu 1 ianuarie 2017 (OUG 20/2016)	-4.850,2	Cheltuieli de personal

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice

Anexa nr. 2: Proiecție venituri pe baza cadrului macroeconomic de toamnă publicat de CNP în noiembrie 2016

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv <i>swap</i>)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor consistentă cu cadrul macroeconomic proiectat de CNP în toamna anului 2016	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin <i>swap</i>)	Diferențe proiecție venituri consistente cu cadrul macroeconomic de toamnă față de venituri proiect de buget
VENITURI TOTALE	223721,8	1.593	-5.479,8			250211,5	254716,5	-4505,0
Venituri curente	215618,8	1.593	-5.479,8			227146,1	231618,1	-4472,1
Venituri fiscale	136.406,1	1.593	-5.479,8			139140,2	142836,0	-3695,8
Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice total	16.398,0		-662,1	(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de suma din execuția preliminară potrivit MFP)*(1+Δ%bază macroeconomică relevantă*Elasticitate de 1,75) la care se adaugă măsurile de politică fiscală	PIB nominal (+6,5%)	17513,9	18055,3	-541,5
Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane fizice	28.383,6					29574,8	30782,0	-1207,2
Impozitul pe salarii și venit	27.756,4		-1.373,3	Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de suma din execuția preliminară potrivit MFP corectată cu măsurile fiscale și extrapolată cu nr. de salariați și dinamica câștigurilor salariale	Numărul de salariați (+2,8%) Câștigul salarial mediu brut (+6,4%)	28907,2	30108,2	-1201,0
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	627,219			(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de suma din execuția preliminară potrivit MFP)*(1+Δ%bază macroeconomică relevantă)	PIB nominal (+6,5%)	667,7	673,9	-6,2
Impozite și taxe pe proprietate	5.898,1		-1.000,0	Conform proiecției MFP		5161,1	5161,1	0,0

Mil.lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv swap)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor consistentă cu cadrul macroeconomic proiectat de CNP în toamna anului 2016	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin swap)	Diferențe proiecție venituri consistente cu cadrul macroeconomic de toamnă față de venituri proiect de buget
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	84.127,1	1.593				85251,9	87068,8	-1816,9
TVA	51.675,1	1.593	-3.241,0	Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de execuția preliminară, netă de swap care a fost extrapolată cu baza macroeconomică și relevantă apoi ajustată cu măsurile de politică fiscală	Cheltuiala cu consumul final al populației (+7%)	53319,7	54142,3	-822,6
Accize	26.957,0		-2.886,0	(Punctul de extrapolare este reprezentat seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice, la care se adaugă impactul măsurilor de politică fiscală	Cheltuiala cu consumul final al populației in termeni reali (+5,4%)	25326,8	26051,3	-724,5
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	2.250,3		919,8		Cheltuiala cu consumul final al populației (+7%)	3326,9	3385,6	-58,7
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	3.244,6			(Punctul de extrapolare este reprezentat seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice	PIB real (+4,3%)	3278,5	3489,6	-211,1
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	882,7			(Punctul de extrapolare este reprezentat seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice	Import de bunuri si servicii (+3,3%)	894,3	951,3	-57,0
Alte impozite și taxe fiscale	716,7			(Punctul de extrapolare este reprezentat seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice	PIB nominal (+6,5%)	744,2	817,6	-73,3

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv swap)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor consistentă cu cadrul macroeconomic proiectat de CNP în toamna anului 2016	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin swap)	Diferențe proiecție venituri consistente cu cadrul macroeconomic de toamnă față de venituri proiect de buget
Contribuții de asigurări	61.274,4		2.762,8	(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP netă de swap din care se scade impactul aferent CAS provenit din titluri executorii din 2016 de 434 milioane lei)*Dinamica bazelor macroeconomice, la care se adaugă impactul măsurilor de politică fiscală	Numărul de salariați (+2,8%) Câștigul salarial mediu brut (+6,4%)	68982,1	69758,4	-776,3
Venituri nefiscale	17.938,3			Conform proiecției MFP		19023,7	19023,7	0,0
Venituri din capital	769,4			(Punctul de extrapolare este reprezentat seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Indicele prețurilor de consum	Rata medie a inflației prognozate pentru 2017 (1,9%)	784,0	817,0	-33,0
Donații	1,6			Conform proiecției MFP		19,7	19,7	0,0
Sume de la UE în contul plăților efectuate*) și prefinanțări	949,9			Conform proiecției MFP		184,3	184,3	0,0
Operațiuni financiare						0,0	0,0	0,0
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat	472,7					0,0		0,0
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	5.909,5			Conform proiecției MFP		22077,3	22077,3	0,0

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice, calcule proprii Consiliul fiscal

Notă: Măsurile de politică fiscală considerate - impact:	
Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice:	Creșterea pragului până la care o firmă este considerată microîntreprindere de la 100.000 de euro în 2016 la 500.000 de euro începând cu 1 ianuarie 2017 (-662,1 mil. lei)
Impozitul pe salarii și venit	1. Majorarea salariului minim la 1.450 lei pe lună, începând cu 1 februarie 2017 (+370 mil. lei)
	2. Majorarea cu 20% a salariului brut pentru personalul din administrația publică locală, majorarea cu 50% a salariului brut pentru personalul din instituțiile publice de spectacole sau concerte, majorarea cu 15% a salariului brut pentru personalul din sistemul de sănătate, de asistență socială și din sistemul de învățământ și creșterea cu 25% a salariului de bază pentru personalul CNAS, majorarea salariilor personalului Direcțiilor de Sănătate Publică și Caselor Județene de Sănătate la nivelul a 85% din salariile CNAS și salarizarea Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare similar cu drepturile salariale ale IGSU (+542 mil. lei)
	3. Scutirea de impozit pe venit a pensiilor mai mici de 2.000 de lei (-1200 mil. lei)
	4. Introducerea unui plafon neimpozabil în cazul veniturilor obținute ca urmare a transferului dreptului de proprietate, în sumă de 450.000 lei începând cu 1 februarie 2017 (-300 mil. lei)
	5. Scăderea impozitului pe venit rezultat din diminuarea bazei impozabile ca urmare a eliminării plafonului de cinci salarii medii brute la plata contribuției de asigurări sociale (-700 mil. lei impozit pe dividende și pe venit -85,3 mil. lei)
Impozite și taxe pe proprietate	Eliminarea taxei pe construcții începând cu 1 ianuarie 2017 (-1000 mil. lei)
TVA	Ajustarea punctului de pornire al extrapolării (execuție TVA 2016) ca urmare a încasărilor înregistrate în ianuarie 2016 cu TVA de 24% (aferele lunii decembrie 2015) (-700 mil. lei), reducere TVA la 19% și scăderea TVA rezultată din eliminarea supraacizei de 7 eurocenți pe litrul de carburant (-2541 mil. lei)
Accize	Eliminarea accizei de 7 eurocenți și creșterea accizei de la 430,71 lei/1000 de țigarete în 2016 la 435,58 lei/1000 țigarete în 2017 (-2.886 mil. lei). Nu au fost extrapolate accizele încasate din vânzarea produselor din tutun considerând că acestea nu cresc în linie cu dinamica consumului real.
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	1. Aplicarea cotelor de impozitare de la 0,1 la 0,85 lei/MWh asupra veniturilor din transportul și distribuția electricității și gazelor (+152,5 mil. lei)
	2. Aplicarea unui impozit de 0.5% asupra veniturilor din exploatarea resurselor naturale, altele decât gazele naturale (exploatarea forestieră, cariere, extracția minereurilor neferoase etc.) (+58,7 mil. lei)
	3. Aplicarea unui impozit de 60% asupra veniturilor suplimentare obținute ca urmare a dereglementării din sectorul gazelor naturale (+708,6 mil. lei)
Contribuții de asigurări	1. Majorarea cu 20% a salariului brut pentru personalul din administrația publică locală, majorarea cu 50% a salariului brut pentru personalul din instituțiile publice de spectacole sau concerte, majorarea cu 15% a salariului brut pentru personalul din sistemul de sănătate, de asistență socială și din sistemul de învățământ și creșterea cu 25% a salariului de bază pentru personalul CNAS, majorarea salariilor personalului Direcțiilor de Sănătate Publică și Caselor Județene de Sănătate la nivelul a 85% din salariile CNAS și salarizarea Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare similar cu drepturile salariale ale IGSU (+2190 mil. lei)
	2. Majorarea salariului minim la 1.450 lei pe lună, începând cu 1 februarie 2017 (+1100 mil. lei)
	3. Eliminarea plății CASS de către pensionari (-900 mil. lei)
	5. Eliminarea plafonării bazei de calcul la 5 salarii medii brute pentru calculul contribuției individuale de asigurări sociale și pentru calculul contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora, pentru veniturile din salarii sau asimilate salariilor (+372,8 mil. lei)

Anexa nr. 3: Proiecție venituri pe baza cadrului macroeconomic de iarnă publicat de CNP în ianuarie 2016

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv <i>swap</i>)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor BGC consistentă cu cadrul macroeconomic furnizat de CNP în data de 20 ianuarie 2017	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin <i>swap</i>)	Diferențe proiecție venituri consistentă cu cadrul macroeconomic de iarnă față de MFP
VENITURI TOTALE	223.721,8	1.592,7	- 9.681,8			253.708,6	254.716,5	-1.007,9
Venituri curente	215.618,8	1.592,7	-9.681,8			230.647,0	231.618,1	-971,1
Venituri fiscale	136.406,1	1.592,7	-9.681,8			141.934,0	142.836,0	-902,0
Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice total	16.398,0		- 662,1	(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de suma din execuția preliminară potrivit MFP)*(1+Δ%bază macroeconomică relevantă*Elasticitate de 1,75) la care se adaugă măsurile de politică fiscală	PIB nominal (+7,48%)	17.807,8	18.055,3	-247,5
Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane fizice	28.383,6					30.497,1	30.782,0	-284,9
Impozitul pe salarii și venit	27.756,4		- 2.285,3	Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de suma din execuția preliminară potrivit MFP corectată cu măsurile fiscale și extrapolată cu nr. de	Numărul de salariați (+4,3%) Câștigul salarial mediu brut (+11,2%)	29.823,0	30.108,2	-285,2

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv <i>swap</i>)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor BGC consistentă cu cadrul macroeconomic furnizat de CNP în data de 20 ianuarie 2017	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin <i>swap</i>)	Diferențe proiecție venituri consistentă cu cadrul macroeconomic de iarnă față de MFP
				salariați și dinamica câștigurilor salariale				
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	627,2			(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de suma din execuția preliminară potrivit MFP)*(1+Δ%bază macroeconomică relevantă)	PIB nominal (+7,48%)	674,1	673,9	0,3
Impozite și taxe pe proprietate	5.898,1		-1.000,0	Conform proiecției MFP		5.161,1	5.161,1	0,0
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	84.127,1	1.592,7				86.758,9	87.068,8	-309,9
TVA	51.675,1	1.592,7	-3.241,0	Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de execuția preliminară, netă de <i>swap</i> care a fost extrapolată cu baza macroeconomică și relevantă apoi ajustată cu măsurile de politică fiscală	Cheltuiala cu consumul final al populației (+8,9%)	54.319,1	54.142,3	176,8

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv <i>swap</i>)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor BGC consistentă cu cadrul macroeconomic furnizat de CNP în data de 20 ianuarie 2017	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin <i>swap</i>)	Diferențe proiecție venituri consistentă cu cadrul macroeconomic de iarnă față de MFP
Accize	26.957,0		-2.886,0	(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice, la care se adaugă impactul măsurilor de politică fiscală	Cheltuiala cu consumul final al populației în termeni reali (+7,23%)	25.655,8	26.051,3	-395,5
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	2.250,3		919,8		Cheltuiala cu consumul final al populației (+8,9%)	3.370,7	3.385,6	-14,9
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	3.244,6			(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice	PIB real (+5,2%)	3.413,3	3.489,6	-76,3
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	882,7			(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice	Import de bunuri și servicii (+8,5%)	957,7	951,3	6,5

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv <i>swap</i>)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor BGC consistentă cu cadrul macroeconomic furnizat de CNP în data de 20 ianuarie 2017	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin <i>swap</i>)	Diferențe proiecție venituri consistentă cu cadrul macroeconomic de iarnă față de MFP
Alte impozite și taxe fiscale	716,7			(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP)*Dinamica bazei macroeconomice	PIB nominal (+7,48%)	751,4	817,6	-66,1
Contribuții de asigurări	61.274,4		- 527,2	(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția preliminară potrivit MFP netă de <i>swap</i> din care se scade impactul aferent CAS provenit din titluri executorii din 2016 de 434 milioane lei)*Dinamica bazelor macroeconomice, la care se adaugă impactul măsurilor de politică fiscală	Numărul de salariați (+4,3%) Câștigul salarial mediu brut (+11,2%)	69.689,2	69.758,4	-69,1
Venituri nefiscale	17.938,3			Conform proiecției MFP		19.023,7	19.023,7	0,0
Venituri din capital	769,4			(Punctul de pornire al extrapolării este reprezentat de seria disponibilă în execuția	Rata medie a inflației prognozate pentru 2017 (1,4%)	780,2	817,0	-36,8

Mil. lei	2016	2017						
	Execuție preliminară 2016 potrivit MFP (inclusiv <i>swap</i>)	Influența schemei de compensare 2017	Măsuri de politică fiscală	Explicații	Baze macroeconomice relevante	Proiecția veniturilor BGC consistentă cu cadrul macroeconomic furnizat de CNP în data de 20 ianuarie 2017	Venituri BGC prevăzute în proiectul de buget 2017 (conțin <i>swap</i>)	Diferențe proiecție venituri consistentă cu cadrul macroeconomic de iarnă față de MFP
				preliminară potrivit MFP)*Indicele prețurilor de consum				
Donații	1,6			Conform proiecției MFP		19,7	19,7	0,0
Sume de la UE în contul plăților efectuate*) și prefinanțări	949,9			Conform proiecției MFP		184,3	184,3	0,0
Operațiuni financiare						0,0	0,0	0,0
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat	472,7					0,0		
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	5.909,5			Conform proiecției MFP		22.077,3	22.077,3	0,0

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice, calcule proprii Consiliul fiscal

Notă: Măsuri de politică fiscală considerate - impact:	
Impozit pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice:	Creșterea pragului până la care o firmă este considerată microîntreprindere de la 100.000 de euro în 2016 la 500.000 de euro începând cu 1 ianuarie 2017 (-662,1 mil. lei)
Impozitul pe salarii și venit	1. Scutirea de impozit pe venit a pensiilor mai mici de 2.000 de lei (-1200 mil. lei)
	2. Introducerea unui plafon neimpozabil în cazul veniturilor obținute ca urmare a transferului dreptului de proprietate, în sumă de 450.000 lei începând cu 1 februarie 2017 (-300 mil. lei)
	3. Scăderea impozitului pe venit rezultat din diminuarea bazei impozabile ca urmare a eliminării plafonului de cinci salarii medii brute la plata contribuției de asigurări sociale (-700 mil. lei impozit pe dividende și pe venit -85,3 mil. lei)
Impozite și taxe pe proprietate	Eliminarea taxei pe construcții începând cu 1 ianuarie 2017 (-1000 mil. lei)
TVA	Ajustarea punctului de pornire al extrapolării (execuție TVA 2016) ca urmare a încasărilor înregistrate în ianuarie 2016 cu TVA de 24% (aferele lunii decembrie 2015) (-700 mil. lei), reducere TVA la 19% și scăderea TVA rezultată din eliminarea supraacizei de 7 eurocenți pe litrul de carburant (-2541 mil. lei)
Accize	Eliminarea accizei de 7 eurocenți și creșterea accizei de la 430,71 lei/1000 de țigarete în 2016 la 435,58 lei/1000 țigarete în 2017 (-2.886 mil. lei). Nu au fost extrapolate accizele încasate din vânzarea produselor din tutun considerând că acestea nu cresc în linie cu dinamica consumului real.
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	1. Aplicarea cotelor de impozitare de la 0,1 la 0,85 lei/MWh asupra veniturilor din transportul și distribuția electricității și gazelor (+152,5 mil. lei)
	2. Aplicarea unui impozit de 0,5% asupra veniturilor din exploatarea resurselor naturale, altele decât gazele naturale (exploatarea forestieră, cariere, extracția minereurilor neferoase etc.) (+58,7 mil. lei)
	3. Aplicarea unui impozit de 60% asupra veniturilor suplimentare obținute ca urmare a dereglementării din sectorul gazelor naturale (+708,6 mil. lei)
Contribuții de asigurări	1. Eliminarea plății CASS de către pensionari (-900 mil. lei)
	2. Eliminarea plafonării bazei de calcul la 5 salarii medii brute pentru calculul contribuției individuale de asigurări sociale și pentru calculul contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora, pentru veniturile din salarii sau asimilate salariilor (+372,8 mil. lei)

Anexa nr. 4: Evoluția agregatelor bugetare în perioada 2016-2017

Mil. lei	Execuție prelim. 2016 potrivit MFP	Swap exec. 2016	Execuție preliminată 2016 potrivit MFP (fără swap)	Proiect buget 2017	Swap planific at 2017	Proiect buget 2017 fără swap	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016 fără swap	Proiect buget 2017/ Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017/ Execuție prelim. 2016 fără swap	Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016
											cu swap pondere în PIB			fără swap pondere în PIB		
	1	2	3=1-2	4	5	6=4-5	7=4-1	8=6-3	9=4/1	10=6/3	11	12	13=12-11	14	15	16=15-14
VENITURI TOTALE	223.721,8	750,3	222.971,5	254.716,5	1.592,7	253.123,8	30.994,7	30.152,3	13,9%	13,5%	29,5%	31,2%	1,8%	29,4%	31,1%	1,7%
Venituri curente	215.618,8	740,9	214.877,9	231.618,1	1.592,7	230.025,4	15.999,3	15.147,5	7,4%	7,0%	28,4%	28,4%	0,0%	28,3%	28,2%	-0,1%
Venituri fiscale	136.406,1	441,5	135.964,7	142.836,0	1.592,7	141.243,3	6.429,9	5.278,7	4,7%	3,9%	18,0%	17,5%	-0,5%	17,9%	17,3%	-0,6%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	44.781,6	137,1	44.644,5	48.837,4		48.837,4	4.055,7	4.192,9	9,1%	9,4%	5,9%	6,0%	0,1%	5,9%	6,0%	0,1%
Impozitul pe profit	15.442,0	64,8	15.377,2	16.629,9		16.629,9	1.187,9	1.252,7	7,7%	8,1%	2,0%	2,0%	0,0%	2,0%	2,0%	0,0%
Impozitul pe salarii și venit	27.756,4	72,4	27.684,0	30.108,2		30.108,2	2.351,8	2.424,2	8,5%	8,8%	3,7%	3,7%	0,0%	3,6%	3,7%	0,0%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	1.583,3		1.583,3	2.099,3		2.099,3	516,0	516,0	32,6%	32,6%	0,2%	0,3%	0,0%	0,2%	0,3%	0,0%
Impozite și taxe pe proprietate	5.898,1		5.898,1	5.161,1		5.161,1	-737,0	-737,0	-12,5%	-12,5%	0,8%	0,6%	-0,1%	0,8%	0,6%	-0,1%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	84.127,1	286,8	83.840,2	87.068,8	1.592,7	85.476,1	2.941,7	1.635,9	3,5%	2,0%	11,1%	10,7%	-0,4%	11,1%	10,5%	-0,6%
TVA	51.675,1	286,8	51.388,3	54.142,3	1.592,7	52.549,6	2.467,2	1.161,3	4,8%	2,3%	6,8%	6,6%	-0,2%	6,8%	6,4%	-0,3%
Accize	26.957,0	0,1	26.956,9	26.051,3		26.051,3	-905,6	-905,6	-3,4%	-3,4%	3,6%	3,2%	-0,4%	3,6%	3,2%	-0,4%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	2.250,3		2.250,3	3.385,6		3.385,6	1.135,2	1.135,2	50,4%	50,4%	0,3%	0,4%	0,1%	0,3%	0,4%	0,1%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	3.244,6		3.244,6	3.489,6		3.489,6	245,0	245,0	7,6%	7,6%	0,4%	0,4%	0,0%	0,4%	0,4%	0,0%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	882,7		882,7	951,3		951,3	68,6	68,6	7,8%	7,8%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Alte impozite și taxe fiscale	716,7	17,5	699,2	817,6		817,6	100,9	118,4	14,1%	16,9%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Contribuții de asigurări	61.274,4	299,4	60.975,0	69.758,4		69.758,4	8.483,9	8.783,4	13,8%	14,4%	8,1%	8,6%	0,5%	8,0%	8,6%	0,5%
Venituri nefiscale	17.938,3		17.938,3	19.023,7		19.023,7	1.085,5	1.085,5	6,1%	6,1%	2,4%	2,3%	0,0%	2,4%	2,3%	0,0%
Venituri din capital	769,4		769,4	817,0		817,0	47,6	47,6	6,2%	6,2%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%

Mil. lei	Execuție prelim. 2016 potrivit MFP	Swap exec. 2016	Execuție preliminată 2016 potrivit MFP (fără swap)	Proiect buget 2017	Swap planific at 2017	Proiect buget 2017 fără swap	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016 fără swap	Proiect buget 2017/ Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017/ Execuție prelim. 2016 fără swap	Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	
												cu swap pondere în PIB			fără swap pondere în PIB		
	1	2	3=1-2	4	5	6=4-5	7=4-1	8=6-3	9=4/1	10=6/3	11	12	13=12-11	14	15	16=15-14	
Donații	1,6		1,6	19,7		19,7	18,1	18,1	1141,8%	1141,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
Sume de la UE în contul plăților efectuate*) și prefinanțări	949,9		949,9	184,3		184,3	-765,5	-765,5	-80,6%	-80,6%	0,1%	0,0%	-0,1%	0,1%	0,0%	-0,1%	
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat	472,7	9,4	463,3	0,0		0,0	-472,7	-463,3	-100,0%	-100,0%	0,1%	0,0%	-0,1%	0,1%	0,0%	-0,1%	
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	5.909,5		5.909,5	22.077,3		22.077,3	16.167,8	16.167,8	273,6%	273,6%	0,8%	2,7%	1,9%	0,8%	2,7%	1,9%	
CHELTUIELI TOTALE	242.016,3	750,3	241.266,0	278.816,5	1.592,7	277.223,8	36.800,2	35.957,8	15,2%	14,9%	31,9%	34,2%	2,3%	31,8%	34,0%	2,2%	
Cheltuieli curente	223.001,1	750,3	222.250,8	253.629,6	1.422,7	252.206,9	30.628,4	29.956,0	13,7%	13,5%	29,4%	31,1%	1,7%	29,3%	30,9%	1,6%	
Cheltuieli de personal	57.040,1		57.040,1	63.884,3		63.884,3	6.844,2	6.844,2	12,0%	12,0%	7,5%	7,8%	0,3%	7,5%	7,8%	0,3%	
Bunuri și servicii	40.950,2		40.950,2	40.631,9	522,7	40.109,2	-318,3	-841,0	-0,8%	-2,1%	5,4%	5,0%	-0,4%	5,4%	4,9%	-0,5%	
Dobânzi	10.008,3		10.008,3	10.185,0		10.185,0	176,7	176,7	1,8%	1,8%	1,3%	1,2%	-0,1%	1,3%	1,2%	-0,1%	
Subvenții	6.604,9		6.604,9	7.161,5		7.161,5	556,6	556,6	8,4%	8,4%	0,9%	0,9%	0,0%	0,9%	0,9%	0,0%	
Transferuri - Total	107.953,3	750,3	107.203,0	131.133,4	900,0	130.233,4	23.180,1	23.030,4	21,5%	21,5%	14,2%	16,1%	1,9%	14,1%	16,0%	1,8%	
Transferuri între unități ale administrației publice	820,9		820,9	1.977,2	900,0	1.077,2	1.156,3	256,3	140,9%	31,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	
Alte transferuri	10.951,8		10.951,8	11.302,4		11.302,4	350,6	350,6	3,2%	3,2%	1,4%	1,4%	-0,1%	1,4%	1,4%	-0,1%	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	4.019,7		4.019,7	974,5		974,5	-3.045,2	-3.045,2	-75,8%	-75,8%	0,5%	0,1%	-0,4%	0,5%	0,1%	-0,4%	
Asistență socială	81.837,2		81.837,2	88.499,3		88.499,3	6.662,2	6.662,2	8,1%	8,1%	10,8%	10,9%	0,1%	10,8%	10,9%	0,1%	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	6.352,0		6.352,0	24.126,7		24.126,7	17.774,7	17.774,7	279,8%	279,8%	0,8%	3,0%	2,1%	0,8%	3,0%	2,1%	
Alte cheltuieli	3.971,7		3.971,7	4.253,3		4.253,3	281,5	281,5	7,1%	7,1%	0,5%	0,5%	0,0%	0,5%	0,5%	0,0%	
Fonduri de rezervă	0,0		0,0	153,9		153,9	153,9	153,9			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	

Mil. lei	Execuție prelim. 2016 potrivit MFP	Swap exec. 2016	Execuție preliminată 2016 potrivit MFP (fără swap)	Proiect buget 2017	Swap planific at 2017	Proiect buget 2017 fără swap	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016 fără swap	Proiect buget 2017/ Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017/ Execuție prelim. 2016 fără swap	Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	Execuție prelim. 2016	Proiect buget 2017	Proiect buget 2017 - Execuție prelim. 2016	
												cu swap pondere în PIB			fără swap pondere în PIB		
	1	2	3=1-2	4	5	6=4-5	7=4-1	8=6-3	9=4/1	10=6/3	11	12	13=12-11	14	15	16=15-14	
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	444,4		444,4	479,6		479,6	35,2	35,2	7,9%	7,9%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	
Cheltuieli de capital	19.015,2		19.015,2	25.187,0	170,0	25.017,0	6.171,8	6.001,8	32,5%	31,6%	2,5%	3,1%	0,6%	2,5%	3,1%	0,6%	
Operațiuni financiare	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
EXCEDENT(+) / DEFICIT(-)	-18.294,5		-18.294,5	-24.100,0		-24.100,0	-5.805,5	-5.805,5	31,7%	31,7%	-2,4%	-2,96%	-0,5%	-2,4%	-2,96%	-0,5%	

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice, calcule proprii Consiliul fiscal

Anexa nr. 5: Evoluția agregatelor bugetare în perioada 2017-2018

Mil. lei	Proiect buget 2017	Proiect buget 2018	Proiect buget 2018 - Proiect buget 2017	Proiect buget 2018/Proiect buget 2017	Proiect buget 2017	Proiect buget 2018	Proiect buget 2018 - Proiect buget 2017
	procent în PIB						
	1	2	3=2-1	4=2/1	5	6	7=6-5
VENITURI TOTALE	254.716,5	284.303,7	29.587,1	11,6%	31,25%	32,38%	1,13%
Venituri curente	231.618,1	249.786,9	18.168,7	7,8%	28,41%	28,45%	0,04%
Venituri fiscale	142.836,0	153.728,3	10.892,2	7,6%	17,52%	17,51%	-0,01%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	48.837,4	53.897,5	5.060,2	10,4%	5,99%	6,14%	0,15%
Impozitul pe profit	16.629,9	17.968,2	1.338,3	8,0%	2,04%	2,05%	0,01%
Impozitul pe salarii și venit	30.108,2	33.682,6	3.574,5	11,9%	3,69%	3,84%	0,14%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	2.099,3	2.246,7	147,4	7,0%	0,26%	0,26%	0,00%
Impozite și taxe pe proprietate	5.161,1	5.564,2	403,1	7,8%	0,63%	0,63%	0,00%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	87.068,8	92.525,1	5.456,3	6,3%	10,68%	10,54%	-0,14%
TVA	54.142,3	58.057,0	3.914,7	7,2%	6,64%	6,61%	-0,03%
Accize	26.051,3	28.297,6	2.246,2	8,6%	3,20%	3,22%	0,03%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	3.385,6	2.529,5	-856,1	-25,3%	0,42%	0,29%	-0,13%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	3.489,6	3.641,1	151,5	4,3%	0,43%	0,41%	-0,01%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	951,3	955,1	3,8	0,4%	0,12%	0,11%	-0,01%
Alte impozite și taxe fiscale	817,6	786,4	-31,1	-3,8%	0,10%	0,09%	-0,01%
Contribuții de asigurări	69.758,4	76.631,2	6.872,8	9,9%	8,56%	8,73%	0,17%
Venituri nefiscale	19.023,7	19.427,4	403,7	2,1%	2,33%	2,21%	-0,12%
Venituri din capital	817,0	963,4	146,4	17,9%	0,10%	0,11%	0,01%
Donații	19,7	6,7	-13,1	-66,2%	0,00%	0,00%	0,00%
Sume de la UE în contul plăților efectuate*) și prefinanțări	184,3	60,9	-123,4	-66,9%	0,02%	0,01%	-0,02%
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat	0,0	0,0	0,0		0,00%	0,00%	0,00%

Mil. lei	Proiect buget 2017	Proiect buget 2018	Proiect buget 2018 - Proiect buget 2017	Proiect buget 2018/Proiect buget 2017	Proiect buget 2017	Proiect buget 2018	Proiect buget 2018 - Proiect buget 2017
	procent în PIB						
	1	2	3=2-1	4=2/1	5	6	7=6-5
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	22.077,3	33.485,8	11.408,5	51,7%	2,71%	3,81%	1,11%
CHELTUIELI TOTALE	278.816,5	310.292,9	31.476,3	11,3%	34,20%	35,34%	1,14%
Cheltuieli curente	253.629,6	291.597,3	37.967,7	15,0%	31,11%	33,21%	2,10%
Cheltuieli de personal	63.884,3	67.200,9	3.316,6	5,2%	7,84%	7,65%	-0,18%
Bunuri și servicii	40.631,9	44.189,7	3.557,8	8,8%	4,98%	5,03%	0,05%
Dobânzi	10.185,0	12.295,0	2.110,0	20,7%	1,25%	1,40%	0,15%
Subvenții	7.161,5	7.503,2	341,7	4,8%	0,88%	0,85%	-0,02%
Transferuri - Total	131.133,4	159.790,5	28.657,1	21,9%	16,09%	18,20%	2,11%
Transferuri între unități ale administrației publice	1.977,2	2.365,9	388,7	19,7%	0,24%	0,27%	0,03%
Alte transferuri	11.302,4	13.102,8	1.800,5	15,9%	1,39%	1,49%	0,11%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	974,5	936,9	-37,6	-3,9%	0,12%	0,11%	-0,01%
Asistență socială	88.499,3	97.770,3	9.270,9	10,5%	10,86%	11,14%	0,28%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	24.126,7	40.415,1	16.288,4	67,5%	2,96%	4,60%	1,64%
Alte cheltuieli	4.253,3	5.199,5	946,2	22,2%	0,52%	0,59%	0,07%
Fonduri de rezervă	153,9	107,0	-46,9	-30,5%	0,02%	0,01%	-0,01%
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	479,6	511,1	31,4	6,5%	0,06%	0,06%	0,00%
Cheltuieli de capital	25.187,0	18.695,6	-6.491,4	-25,8%	3,09%	2,13%	-0,96%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0				0,00%
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0,0	0,0	0,0				0,00%
EXCEDENT(+)/DEFICIT(-)	-24.100,0	-25.989,2	-1.889,2	7,8%	-2,96%	-2,96%	0,00%

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice, calcule proprii Consiliul fiscal

Anexa nr. 6: Evoluția agregatelor bugetare în perioada 2018-2019

	Proiect buget 2018	Proiect buget 2019	Proiect buget 2019 - Proiect buget 2018	Proiect buget 2019/Proiect buget 2018	Proiect buget 2018	Proiect buget 2019	Proiect buget 2019 - Proiect buget 2018
	procent în PIB						
	1	2	3=2-1	4=2/1	5	6	7=6-5
VENITURI TOTALE	284.303,7	311.667,3	27363,601	9,6%	32,38%	32,95%	0,56%
Venituri curente	249.786,9	273.108,3	23321,479	9,3%	28,45%	28,87%	0,42%
Venituri fiscale	153.728,3	166.468,5	12740,254	8,3%	17,51%	17,60%	0,09%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	53.897,5	59.983,7	6086,134	11,3%	6,14%	6,34%	0,20%
Impozitul pe profit	17.968,2	19.676,7	1708,535	9,5%	2,05%	2,08%	0,03%
Impozitul pe salarii și venit	33.682,6	37.900,8	4218,193	12,5%	3,84%	4,01%	0,17%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	2.246,7	2.406,1	159,406	7,1%	0,26%	0,25%	0,00%
Impozite și taxe pe proprietate	5.564,2	5.934,3	370,141	6,7%	0,63%	0,63%	-0,01%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	92.525,1	98.788,6	6263,469	6,8%	10,54%	10,44%	-0,10%
TVA	58.057,0	62.074,3	4017,335	6,9%	6,61%	6,56%	-0,05%
Accize	28.297,6	30.264,8	1967,272	7,0%	3,22%	3,20%	-0,02%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	2.529,5	2.590,1	60,583	2,4%	0,29%	0,27%	-0,01%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	3.641,1	3.859,4	218,279	6,0%	0,41%	0,41%	-0,01%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	955,1	958,9	3,791	0,4%	0,11%	0,10%	-0,01%
Alte impozite și taxe fiscale	786,4	803,2	16,719	2,1%	0,09%	0,08%	0,00%
Contribuții de asigurări	76.631,2	86.443,5	9812,295	12,8%	8,73%	9,14%	0,41%
Venituri nefiscale	19.427,4	20.196,3	768,93	4,0%	2,21%	2,13%	-0,08%
Venituri din capital	963,4	1.005,4	42,012	4,4%	0,11%	0,11%	0,00%
Donații	6,7	4,9	-1,763	-26,4%	0,00%	0,00%	0,00%
Sume de la UE în contul plăților efectuate*) și prefinanțări	60,9	2,7	-58,281	-95,6%	0,01%	0,00%	-0,01%

	Proiect buget 2018	Proiect buget 2019	Proiect buget 2019 - Proiect buget 2018	Proiect buget 2019/Proiect buget 2018	Proiect buget 2018	Proiect buget 2019	Proiect buget 2019 - Proiect buget 2018
	procent în PIB						
	1	2	3=2-1	4=2/1	5	6	7=6-5
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat	0,0	0,0	0		0,00%	0,00%	0,00%
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	33.485,8	37.546,0	4060,154	12,1%	3,81%	3,97%	0,16%
CHELTUIELI TOTALE	310.292,9	335.884,9	25.592,1	8,2%	35,34%	35,51%	0,16%
Cheltuieli curente	291.597,3	307.805,7	16208,42443	5,6%	33,21%	32,54%	-0,67%
Cheltuieli de personal	67.200,9	68.642,1	1441,229605	2,1%	7,65%	7,26%	-0,40%
Bunuri și servicii	44.189,7	45.607,9	1418,22588	3,2%	5,03%	4,82%	-0,21%
Dobânzi	12.295,0	13.238,2	943,144	7,7%	1,40%	1,40%	0,00%
Subvenții	7.503,2	7.837,0	333,862	4,4%	0,85%	0,83%	-0,03%
Transferuri - Total	159.790,5	171.996,6	12206,18094	7,6%	18,20%	18,18%	-0,02%
Transferuri între unități ale administrației publice	2.365,9	2.331,4	-34,572	-1,5%	0,27%	0,25%	-0,02%
Alte transferuri	13.102,8	13.453,7	350,883	2,7%	1,49%	1,42%	-0,07%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	936,9	446,3	-490,633	-52,4%	0,11%	0,05%	-0,06%
Asistență socială	97.770,3	102.734,1	4963,856275	5,1%	11,14%	10,86%	-0,28%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	40.415,1	47.551,5	7136,458667	17,7%	4,60%	5,03%	0,42%
Alte cheltuieli	5.199,5	5.479,6	280,188	5,4%	0,59%	0,58%	-0,01%
Fonduri de rezervă	107,0	107,0	0	0,0%	0,01%	0,01%	0,00%
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	511,1	376,8	-134,218	-26,3%	0,06%	0,04%	-0,02%
Cheltuieli de capital	18.695,6	28.079,2	9383,631907	50,2%	2,13%	2,97%	0,84%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0			0,00%	0,00%
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0,0	0,0	0			0,00%	0,00%
EXCEDENT(+)/DEFICIT(-)	-25.989,2	-24.217,7	1.771,5	-6,8%	-2,96%	-2,56%	0,40%

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice, calcule proprii Consiliul fiscal

Anexa nr. 7: Calcul impact eliminare plafon de cinci salarii medii brute la calculul CAS pentru angajat și angajator

Cod fiscal în vigoare în decembrie 2016

Baza de calcul a contribuției la bugetul asigurărilor sociale de stat (CAS) este plafonată pentru contribuția individuală a angajatului (cota: 10,5%) la cinci salarii medii brute. Pentru angajator plafonarea CAS (cota: 15,8%) la cinci salarii medii brute se aplică la fondul total de salarii.

Ordonanța de urgență nr. 3/2017 - de modificare a Codului fiscal începând cu luna februarie 2017

Eliminarea plafonului de cinci salarii medii brute la calculul CAS pentru angajat și angajator.

Ipoteze generale:

1. Punctul de plecare în estimarea impactului asupra veniturilor bugetare determinat de eliminarea plafonului de 5 salarii medii brute pe economie la plata CAS la angajat și angajator, este reprezentat de distribuția venitului brut realizat de asigurații cu norma întreagă și cei cu timp parțial de lucru, extras din publicația MMJS „Pensii și asigurări sociale de stat”, cu ultimele date disponibile la nivelul lunii iunie 2016. (http://www.mmuncii.ro/j33/images/buletin_statistic/pensii_II_2016.pdf) care au fost actualizate pentru anul 2017 cu indicii de creștere salarială estimați de Comisia Națională de Prognoză (11,2% conform Prognozei de iarnă 2017)

2. Impactul renunțării la plafonarea CAS este practic doar la nivelul contribuției individuale, deoarece la nivelul contribuției datorate de angajator se ia în calcul fondul total de salarii (art. 140 din Codul fiscal), ceea ce face ca impactul plafonării în acest caz să fie neglijabil (ponderea salariaților cu salarii medii brute peste 5 salarii medii brute pe economie este infimă la nivel de firmă privată sau instituție publică).

3. Măsura se va aplica de la 1 februarie 2017 (10 luni). Pentru determinarea impactului, s-au considerat datele privind salariul mediu pe economie pentru fundamentarea bugetului asigurărilor de stat stabilit pentru anul 2017 (3131 lei lunar) și distribuția veniturilor din publicația sus-menționată. Calculul încasărilor din contribuții sociale și impozit pe venit înainte și după aplicarea propunerii legislative este făcut la nivelul angajaților cu normă întreagă și cei cu timp parțial de muncă cu venituri lunare peste plafonul de 5 salarii medii brute ($15.655 = 5 * 3.131$ lei). Pentru contribuția direcționată către Pilonul 2 de pensii (5,1%) s-a calculat ponderea participanților cu contribuții virate în total participanți la Pilonul 2 de pensii pe ultimele 3 luni 2016 rezultând o medie egală cu 59%, conform datelor statistice preluate de pe site-ul CSSPP: <http://www.csspp.ro/evolutie-indicatori/pilon2/part-virat/1-5> și <http://www.csspp.ro/evolutie-indicatori/pilon2/norma/1>).

Calcul impact (287,5 mil. lei pentru 10 luni de aplicare)		
	Nr. crt.	Mil. lei/2016
Salariu mediu brut pe economie, lei	1	3.131,0
Plafon 5 salarii medii brute, lei	$2=5*1$	15.655,0
Încasări din CAS individual plafonat	3	865,8
din care, la Pilonul 2 de pensii	$4=3*(5,1\%/10,5%)*59\%$	248,1
Încasări din impozitul pe venit considerând plafonul la contribuții sociale individuale	5	2.001,8
Încasări din CAS individual considerând eliminarea plafonului	6	1.492,8
din care, la Pilonul 2 de pensii	$7=6*(5,1\%/10,5%)*59\%$	427,8
Încasări din impozitul pe venit considerând eliminarea plafonului la contribuții sociale individuale	8	1.899,5
Total impact încasări din CAS individual	$9=(6-7)-(3-4)$	447,3
Total impact încasări din impozit pe venit	$10=8-5$	-102,4
Total impact net CAS 10 luni	$11=9*(10/12)$	372,8
Total impact impozit pe venit 10 luni	$12=10*(10/12)$	-85,3
Total impact net	$13=11+12$	287,5

Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice, calcule proprii Consiliul fiscal

Anexa nr. 8: Calculul impactului modificărilor legislative privind impozitarea microîntreprinderilor

Modificările privind impozitarea microîntreprinderilor ar avea ca rezultat o scădere a impozitului total plătit de microîntreprinderi de aproximativ 662 mil. lei

1. Plafonul de venit până la care o societate este înregistrată drept microîntreprindere a fost majorat la 500.000 euro, de la 100.000 euro în anul 2016. Drept rezultat, numărul companiilor ce se califică drept microîntreprinderi a crescut (cu aproximativ 75.000 de companii, conform estimărilor noastre).

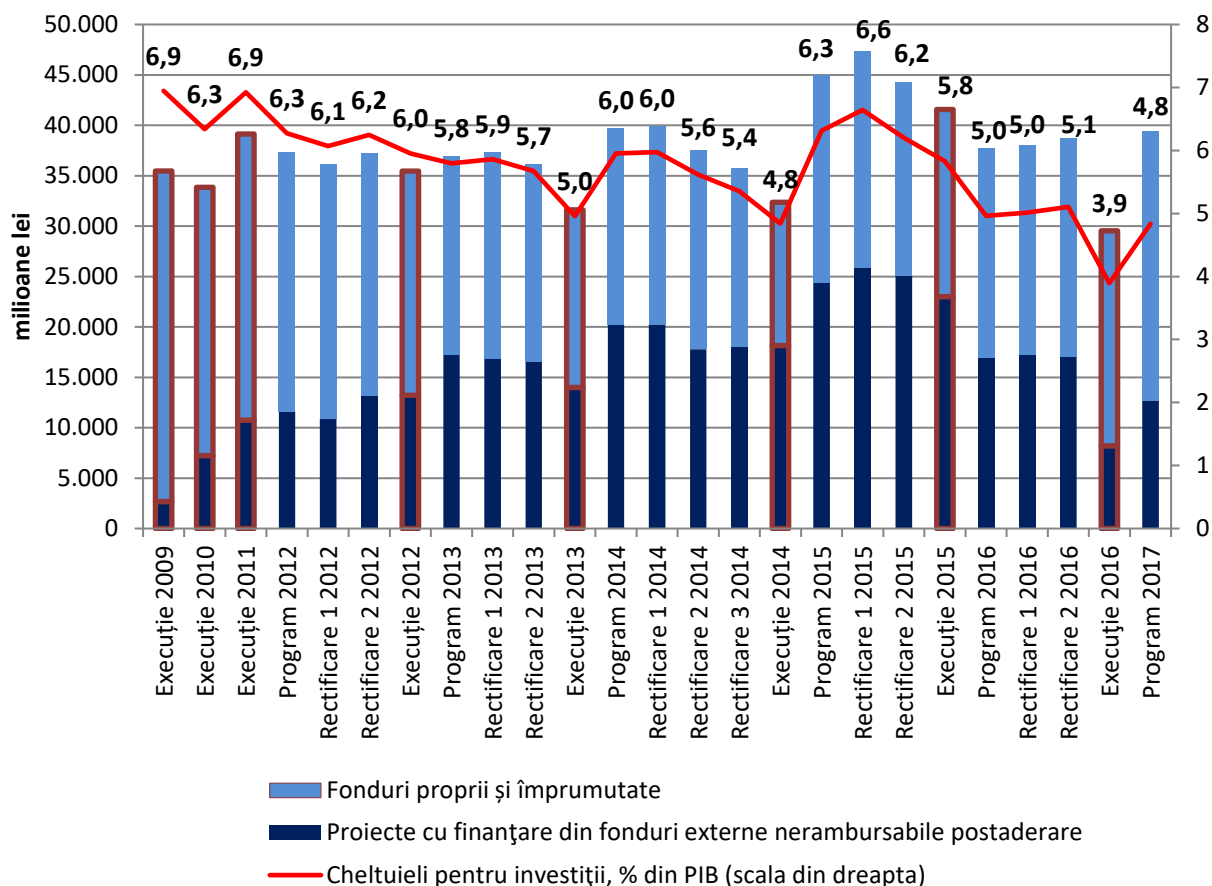
2. O cotă de impozitare de 1% aplicată veniturilor a fost introdusă pentru microîntreprinderile cu cel puțin un angajat, în timp ce microîntreprinderile cu nici un angajat ar continua să fie impozitate cu o cotă de 3%, în condițiile în care în anul 2016 a fost aplicată o rată de impozitare între 1% și 3%, după cum urmează: 1% pentru microîntreprinderile cu cel puțin 2 angajați, 2% pentru cei cu un angajat și 3% pentru cei cu zero angajați. Drept rezultat, companiile cu 1 angajat ar plăti impozite mai mici.

3. O microîntreprindere poate alege între a plăti impozitul pe profit (16%) și impozitul pe venit (1% sau 3%), în cazul în care capitalul social al acesteia este mai mare decât un prag de 45.000 lei, în contextul în care în anul 2016 acest prag era în valoare de 25.000 euro. Drept rezultat, mai multe companii pot exercita această opțiune. Cu toate acestea, numărul de microîntreprinderi care îndeplinesc acest criteriu este scăzut; respectiv, din totalul microîntreprinderilor mai puțin de 2% au un capital social peste 25.000 euro, iar aproximativ 5% au un capital social peste 45.000 lei. Prin urmare, majoritatea microîntreprinderilor vor plăti impozit pe venit (1% sau 3%).

Număr angajați	Număr microîntreprinderi		Venituri totale (mil. lei)		Total angajați		Impozit plătit 2016 (mil. lei)		Impozit estimat 2017 (mil. lei)		Modificare (mil. lei)	
	< 100.000 euro	100.000 - 500.000 euro	< 100.000 euro	100.000 - 500.000 euro	< 100.000 euro	100.000 - 500.000 euro	< 100.000 euro	100.000 - 500.000 euro	< 100.000 euro	100.000 - 500.000 euro	< 100.000 euro	100.000 - 500.000 euro
<i>Nici un angajat</i>	100.769	6.040	6.551,0	5.642,30	-	-	193,3	122,2	192,1	157,2	-1,2	34,9
<i>Un angajat</i>	109.697	6.849	10.203,2	5.766,90	109.697	6.849	202,0	143,1	100,6	55,6	-101,4	-87,4
<i>Peste 2 angajați</i>	114.465	62.181	19.940,3	72.302,00	426.048	643.093	195,2	1.172,10	193,0	667,3	-2,2	-504,8
<i>Total</i>	324.931	75.070	36.694,4	83.711,10	535.745	649.942	590,6	1.437,40	485,7	880,1	-104,8	-557,3
<i>Impactul total al modificărilor legislative</i>	400.001		120.405,60		1.185.687		2.028,0		1.365,80		-662,1	

Sursa datelor: MFP, pe baza datelor din bilanțuri transmise de către agenții economici, calcule proprii Consiliul fiscal

Anexa nr. 9: Evoluția cheltuielilor pentru investiții în perioada 2009-2017 – nivel planificat vs. realizări, mil. lei

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice, calculele Consiliului fiscal